

cznym. Dopiero w roku 1868 rozpoczął studia matematyczne w „Gewerbe Akademie“ w Berlinie; lecz zmuszony je przerwać, osiadł w 1871 roku w Odesis. W roku 1878 powrócił znów do pracy naukowej i pojechał do Heidelberga, gdzie pozyskał stopień doktora, habilitował się na docenta i w roku 1887 otrzymał godność profesorską. Jego główne prace odnoszą się do teorii tak zwanych k o f u n k c y j i do teorii i t e r a c y j. W przedmiocie tym pozostawił pewną liczbę rozpraw i dzieło główne niedokończone. Wydał też w druku rękopis geometrii hebrajskiej Miszmath Ha-Midot, przechowywany w Bibliotece monachijskiej. Zmarły był entuzjastycznym wielbicielem nauki i człowiekiem w poglądach swych nawskroś idealistycznym.

W dniu 15 września r. b. zakończył życie w Warszawie Wacław Krauze (urodzony w 1862 r), nauczyciel matematyki w szkole średniej mechaniczno-technicznej. Zmarły był autorem dwóch artykułów ogłoszonych w „Pracach matematyczno-fizycznych“, p. t. „Metoda teleologiczna Hoene-Wrońskiego“ (t. III, 1891), „Teorya różniczek wykładniczych“ (t. V, 1893).

Dnia 19 października r. b. zmarł w Warszawie w 35 roku życia Stefan Stetkiewicz, tłumacz dzieła Jamiessona p. t.: „Nauka elektryczności i magnetyzmu“ (2 tomy. Warszawa 1897) oraz autor wielu artykułów treści fizycznej i technicznej we „Wszechświecie“ i „Przeglądzie technicznym“.

K R O N I K A.

Akademia Umiejętności w Krakowie. Wydział matematyczno-przyrodniczy¹⁾. Na posiedzeniu, odbytem d. 3 kwietnia r. b. pod przewodnictwem prof. F. K i e u t z a, czł. B r o w i c z wniósł własną pracę p. t. „O zjawiskach krystalizacji w komórce wątrobniej“; czł. N a t a n s o n referuje o pracy M. P. R u d z k i e g'o p. t. „O pewnym zjawisku podobnym do dyspersji optycznej“. Zastanawiając się nad trzęsieniem ziemi, autor dochodzi do wniosku, że podczas rozchodzenia się fal seismicznych, zachodzą zjawiska podobne do zjawisk, znanych w optyce pod nazwą dyspersji. Prę-
d-

¹⁾ Według „Sprawozdań z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności w Krakowie“.

kość rozchodzenia się fal zależy od okresu drgań, przyczem zazwyczaj jest tem większe, im okres drgań jest krótszy, a zatem przynajmniej w pewnych granicach prawo dyspersyi seismicznej jest wprost przeciwne prawu dyspersyi optycznej. Dalej autor wskazuje, że dzięki tarcu wewnętrznemu drgania seismiczne ulegają absorbcji, która jest tem silniejsza, im fala jest mniejsza oraz im okres drgań jest krótszy. Fale bardzo krótkie, mianowicie takie, których długość jest wielkością tego samego rzędu co rozmiary kryształów lub ziarn, wchodzących w skład skał, prawdopodobnie wcale się nie rozchodzą. Niektóre spostrzeżenia, zdają się mniemanie to potwierdzać. Wreszcie autor zaznacza, że w warstwach powierzchniowych pojawiają się niekiedy w trzęsieniach ziemi fale grawitacyjne, podobne do fal wodnych. Członek Godlewski referuje o pracy p. A. Wróblewskiego p. t. „O istocie chemicznej fermentów amylotytycznych“, oraz o pracy p. Jaworskiego p. t. „O fermentacji mleka pod wpływem lasecznika bacillus butyricus Hueppe“, czł. Wierzejski o pracy p. E. Niezabitowskiego p. t. „O wyrostaniu ostatniego zęba trzonowego w dolnej szczęce niedźwiedzia jaskiniowego (Ursus spelaeus)“, czł. Cybulski o pracy p. G. Bikelesa p. t. „O lokalizacyi dróg dośrodkowych (czuciowych) w rdzeniu pancerzowym psa i królika w wysokości górnej części łędźwiowej i dolnej piersiowej“ oraz „Badania nad anatomią i czynnościami szarej substancji“. Sekretarz zawiadomił o odbytych w d. 17 marca posiedzeniu Komisji fizyograficznej oraz 30 marca r. b. i posiedzeniu Komisji antropologicznej.

Na posiedzeniu Wydziału dnia 25 kwietnia pod przewodnictwem prof. F. Kreutza, czł. Browicz podał treść swojej rozprawy. „O śródnacyniowych komórkach we włoskowatych krwionośnych naczyńkach zrazików wątroby“, czł. Natanson mówił: „O wpływie ruchu na zmiany stanu skupienia“. (Część druga). Autor rozstrząsa tu powtórnie zagadnienie, którem zajmował się w pracy, złożonej na posiedzeniu Wydziału z dnia 7 marca r. b. Uogólniając mianowicie założenie, jakie był przyjął co do kształtu energii swobodnej układu niejednorodnego w ruchu, autor znajduje szerszą (niż poprzednio) postać równania, które w przypadku ruchu zastępuje zwyczajny warunek równowagi termodynamicznej. Nadto korzysta ze sposobności, aby uzupełnić i uprościć dawniejsze metody rachunku i czyni uwagi o możliwym uogólnieniu potenyału termodynamicznego zupełnego (pod ciśnieniem stałym).

Na posiedzeniu Wydziału dnia 2 maja 1898 r., odbytem pod przewodnictwem M. F. Kreutza, czł. Browicz przedstawił pracę swoją: „W sprawie pochodzenia melaninu w nowotworach barwikowych“. N. Cybulski mówił: „O próbie nowej teoryi zjawisk elektrycznych w tkankach zwierzęcych“, czł. Kostanecki przedstawił pracę L. Świtalskiego „O pozostałościach ciała i przewodzenia prądu u płodów i dzieci płci żeńskiej“.

Na posiedzeniu Wydziału dnia 6 czerwca r. b. pod przewodnictwem prof. F. Kreutza, czł. Browicz referował własną pracę p. t. „Sztuczna kryształizacja hematojdyny w komórce mięsaka barwikowego“. Czł. Karliński

przedstawił treść pracy p. S. Kępińskiego p. t. „O peryodach całek hypereliptycznych“. Autor zajmuje się w tej pracy uproszczeniem metody Fuchs'a, za pomocą której można otrzymać związki między peryodami całek hypereliptycznych. Fuchs wprowadza peryody tych całek jako funkcyje jednego z punktów rozgałęzienia, czyniące jako takie zadość pewnym równaniom różniczkowym, należącym do tej samej kategorii. Korzystając z ogólnych własności równań tej samej kategorii, Fuchs, a następnie Schlesinger i R. Fuchs częścią wyprowadzają a częścią tylko dowodzą istnienia wspomnianych związków. Autor zauważył, że można związki te otrzymać bez pomocy owych ogólnych twierdzeń drogą o wiele prostszą i prowadzącą do zupełnego rozwiązania zagadnienia, jeżeli się przyjmie za podstawę rozumowania pewną całkę hypereliptyczną gatunku 1-go, której peryody czynią zadość równaniu różniczkowemu z sobą samem sprzężonemu. Sekretarz czł. Rostański, przedstawił pracę p. R. Mereckiego p. t.: „Nieokresowa zmienność temperatur powietrza w Polsce“ i zawiadomił, że komisya antropologiczna odbyła posiedzenie dnia 3 czerwca r. b. pod przewodnictwem prof. Cybulskiego.

Na posiedzeniu Wydziału dnia 4 lipca r. b. pod przewodnictwem prof. E. Kreutza, czł. A. Witkowskiego podał treść swojej pracy: „O oziębianiu się powietrza wskutek rozprężenia nieodwracalnego“. Lord Kelvin i Joule znaleźli pierwsi, że gaz, któremu nie dostarcza się ciepła zzewnątrz, który też nie wykonywa pracy, oziębia się wskutek rozprężenia. Wodór pokazywał wyjątkowo ogrzewanie się. Autor bada zachowanie się powietrza pod tym względem w znacznie obszerniejszym zakresie ciśnień i temperatur i dochodzi do wniosku, że w odpowiednich warunkach może ono również ogrzewać się. Uważa zachowanie się wodoru, jako typowe i normalne i określa ściślej warunki, w których rozprężenie połączone jest z oziębieniem. Czł. Natanson przedstawił treść swojej rozprawy p. t. „O termokinetycznych własnościach roztworów“. W pracach, przedstawionych Wydziałowi na posiedzeniu d. 7 marca i 25 kwietnia r. b. autor zajmował się teorią zjawisk, jakie mogą odbywać się w układzie dwóch ciał jednorodnych i wzajemnie jedno na drugie zamiennych, gdy rozmaite nieskończone małe elementy układu poruszają się w sposób dowolny. W rozprawie niniejszej autor rozszerza zakres analizy poprzedniej, rozciąga ją mianowicie na przypadek, gdy jedno z pomiędzy dwóch ciał uważanego układu jest roztworem czyli mieszaniną. Sekretarz referuje o pracy p. E. Strumpha p. t.: „Z histologii sosny“, czł. Bandrowski o pracy p. Br. Znałowicza p. t.: „Działanie azotanu srebra ($AgNO_3$) na pochodne chlorowcowe węglowodorów aromatycznych“ i zdaje sprawę z posiedzenia Komisji fizyograficznej z dnia 2 lipca, na którym uchwalono prosić Wydział matematyczno-przyrodniczy Akademii Umiejętności o usilne poparcie wobec Wydziału krajowego, podniesionej przez komisję antropologiczną myśli założenia w Krakowie Muzeum publicznego, złożonego z działów: etnograficznego, antropologiczno-archeologicznego i przyrodniczego.

Otwarcie obserwatorium imienia Jędrzejewicza w Warszawie. Po śmierci Jana Jędrzejewicza, lekarza i astronoma (d. 21 grudnia 1887 r.) obserwatorium, wystawione i urządzone w Płońsku z własnych jego skromnych funduszków¹⁾, pozostawało przez długie lata bezczynnem. Wdowa po nieodżałowanym pracowniku nauki, p. Stanisława Jędrzejewiczowa, z godnym uznania pietyzmem i nie bez poświęceń materyjalnych, strzegła tej spuścizny, czekając szczęśliwej chwili, w której będzie mogła ją oddać do użytku naukowego. Dzięki staraniom D-ra Alfreda Sokołowskiego, ofiarności hr. Ksawerego Branickiego, pp. K. Deikego, J. Natansona i innych, oraz pp. Wawelberga i Rotwanda, założycieli i właścicieli szkoły średniej technicznej, którzy zgodzili się na użyczenie placu pod budowę obserwatorium na dziedzińcu szkolnym (Mokotowska 6), sprowadzono narzędzia astronomiczne i bibliotekę z Płońska, wzniesiono budynek według planu budowniczego Hineza; w nim na przygotowanych filarach ustawiono refraktor Steinheila z soczewką sześciocalową, refrakter Cooke'a z soczewką pięciocalową, koła południkowe z soczewką blisko calową i nadto dwa zegary wahadłowe. Mikrometry obręczkowe i nitkowe, spektroskopy i inne narzędzia, jak również bibliotekę, złożoną z dzieł, katalogów i kart astronomicznych, oraz dzienniki spostrzeżeń Jędrzejewicza umieszczono w szafach. Do nowego obserwatorium ofiarowali lunety przenośne pp. Wład. Andrychiewicz i Aleks. Kraushar. Przy budowie dostrzegalni, przy ustawianiu narzędzi wogóle przy całym urządzeniu czynną pomoc niósł D-r J. Kowalczyk, który obiecał stałą swą opiekę wskrzeszonemu obserwatorium, by utrzymać w niem piękną tradycję, przekazaną przez obserwatorów i prace naukowe Jędrzejewicza.

Uroczyste otwarcie obserwatorium w obecności p. Stanisławowy Jędrzejewiczowej, jej córki i rodziny, ofiarodawców, członków redakcyi „Wszelkiemu światu“ oraz grona osób, interesujących się losami dostrzegalni, odbyło się dnia 26 czerwca r. b. Na jednej ze ścian sali bibliotecznej zawieszono portret fotograficzny Jana Jędrzejewicza.

„Wiadomości matematyczne“ podawać będą sprawozdania o spostrzeżeniach dekonowanych w obserwatorium.

Zapowiedziany na pierwsze dni sierpnia r. b. VIII zjazd lekarzy i przyrodników polskich w Poznaniu, nie odbył się, skutkiem wydanego przez policję poznańską i niecofniętego przez ministra spraw wewnętrznych rozporządzenia, zabraniającego gościom z poza Niemiec uczestniczenia w zjeździe. Zjazd ten odbyć się ma w roku 1900 w Krakowie.

¹⁾ Opis obserwatorium w Płońsku podał D-r J. Kowalczyk w Tomie I „Prac matematyczno-fizycznych“ 1888 r., str. 113–118.

Wydawnictwo dalszych tomów dzieł Gaussa. Dotąd staraniem Towarzystwa Nauk w Getyndze wyszło sześć tomów dzieł Gaussa; pracą nad wydaniem ich kierował zmarły w roku zeszłym prof. E. Schering. Obecnie Towarzystwo getyngeskie przystępuje do opracowania i wydania dalszego ciągu. Tom VII-y zawierać ma wyłącznie astronomię i wogóle wszystkie rzeczy astronomiczne, których nie można było pomieścić w tomie VI-ym. Tom VIII zawierać będzie dopełnienia naukowe do tomów poprzednich, a mianowicie do teorii liczb, analizy, geometrii, geodezyi i fizyki matematycznej. Tom IX obejmie materiały bibliograficzny, wreszcie Tom dodatkowy — szczegółowy spis rzeczy. W ciągu trzech lat — o ile nie zajdą nieprzewidziane przeszkody — robota ma być ukończoną. Spółpracownikami są: prof. Brendel do astronomii teoretycznej, prof. Fricke do teorii liczb i analizy, prof. Stäckel do geometrii; profesorowie Börsch i Krüger do geodezyi, prof. Wiechert do fizyki matematycznej. O stanie robót tego wydawnictwa zdawał sprawę prof. Klein na posiedzeniu Towarzystwa Nauk w Getyndze. Porówn. „Nachrichten von der Königl. Gesellschaft der Wissenschaft zu Göttingen“. (Gesellschaftliche Mittheilung 1898. Heft 1).

Z dzieł matematycznych Szymona Stevina z Bruges. Prof. L. Birkenmajer nadesłał do Komisji do badania historii sztuki w Polsce przy Akademii Umiejętności w Krakowie (posiedzenie d. 2 grudnia 1897 r.), komunikat (wydrukowany w tomie VI, Zeszyty II i III Sprawozdań tej komisji. Kraków 1898, str. LXXXVIII—LXXXIX), z którego dowiadujemy się, iż w dziele Stevina p. t. *Les oeuvres mathématiques de Simon Stevin de Bruges etc. . . . A. Leyde 1639 in fol.* znajduje się na str. 107, kol. 1-iej ustęp, odnoszący się do Krakowa: „J'ai vu (sic) une partie d'autres signes en peinture contre les parois d'une chambre à la court du Roy de Pologne en Craco (sic), qui étoient de forme monstrueuse, dont les membres étoient composez de diverses espèces d'animaux, et étoit escrit auprès Signa Hermetis, c'est à dire les signes d'Hermes“.

Prof. Birkenmajer wyjaśnia, iż malowidła krakowskie, które oglądał Stevin, zgadzają się z opisem Albumazara z wieku IX, ogłoszonym w XV (*Albumazaris Abalachi, De magnis conjunctionibus planetarum*, i druga książka z podobnym tytułem. gdzie asteryzmy (gwiazdozbiory) hindów są opisane bardzo szczegółowo); opis zaś u Albumazara zgadza się z rysunkami u Angelusa (inkunabuł norymberski: *Angelus Johannes, opus astralabi plani in tabulis*), które Stevin widział; że więc malowidła na ścianach komnaty królewskiej w zamku krakowskim są te same, co w inkunabule norymberskiej. Johannes Angelus był profesorem astrologii w uniwersytecie wiedeńskim i był dobrze znany astrologom krakowskim Wojciechowi z Brudzewa, Stanisławowi Bylicy z Olkusza, Janowi

z Głogowa; dzieło jego zatem, jak wnosi p. Birkenmajer musiało być znane i u nas, i bardzo być może, że da się jeszcze w bibliotekach naszych odnaleźć.

WYKŁADY I KURSY.

W uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie w półroczu zimowym r. szk. 1898/99 wykładają: prof. Żorawski Wstęp do matematyki wyższej i Teoryę przekształceń; prof. Karliński Rachunek całkowy, Sposób najmniejszych kwadratów i Sposoby oznaczania południka, czasu, i położenia geograficznego; prof. Kępiński Teoryę liczb i Teoryę form; prof. Witkowski Fizykę doświadczalną i Wstęp do fizyki teoretycznej; prof. Natanson Teoryę elektryczności i magnetyzmu; prof. Olszewski Chemię nieorganiczną; prof. Bandrowski Zasady chemii teoretycznej; prof. Kreutz Mineralogię ogólną.

W uniwersytecie w Berlinie w ciągu półroczu zimowego 98/99 wykładać będą: prof. Fuchs Teoryę funkcyj eliptycznych i Teoryę równań liniowych; prof. Schwarz Rachunek różniczkowy i Rachunek wariacyjny; prof. Frobenius Teoryę równań algebraicznych; prof. Knoblauch Teoryę powierzchni krzywych, Teoryę i zastosowania wyznaczników; prof. Hensel Teoryę liczb i Rachunek całkowity, Teoryę powierzchni i krzywych w przestrzeni; prof. Hoppe Geometrię analityczną i Rachunek różniczkowy.

W uniwersytecie wiedeńskim w ciągu bieżącego półroczu wykładać będą: prof. v. Escherich Teoryę funkcyj, Równania różniczkowe; prof. Mertens Teoryę liczb; prof. Gegenbauer Rachunek nieskończoności z uwzględnieniem potrzeb chemików, fizyków i naturalistów; prof. Kohn Wstęp do geometrii syntetycznej, Krzywe algebraiczne; D-r Sersawy Matematykę ubezpieczeń; D-r Tauber Funkcje harmoniczne kuliste i ich zastosowanie w fizyce matematycznej; D-r Zindler Cynematykę; D-r Blaschke Wstęp do statystyki matematycznej; D-r Zsigmondy Zastosowania rachunku nieskończoności do geometrii i Szeregi Fouriera; D-r Daublebsky v. Sterneck Zastosowania rachunku do geometrii.

W uniwersytecie w Getyndze wykładać będą: prof. Klein Teoryę funkcyj; prof. Hilbert Mechanikę, teoryę wyznaczników, Zasady geometrii euklidesowej, Teoryę funkcyj zmiennych rzeczywistych, razem z prof. Kleinem; prof. Schoenflies Geometrię rzutową, Cwiczenia w geometrii wykreślnej; D-r Bohlmann Rachunek całkowity, Zasady matematyczne ubezpieczeń.

W fakultecie nauk w Paryżu prof. Darboux czytać będzie Teoryę układów trójrotnie ortogonalnych; prof. Goursat Rachunek róż-

źniezkowy i całkowy z zastosowaniami do geometrii nieskończoności; prof. Appell Prawa ogólne równowagi i ruchu; prof. Boussinesq Teorię sprężystości; prof. Poincaré konferencye o nowych teoriach elektrodynamiki, a zwłaszcza o teorii Lorentza; prof. Koenigs Cynematykę ciał stałych; prof. Raffy Wstęp matematyczny do różnych umiejętności; prof. Andoyer Teorię wyznaczania orbit planet i komet oraz Teorię perturbacji specjalnych.

Zgromadzenie 70 przyrodników i lekarzy niemieckich odbyło się zgodnie z zapowiedzią (patrz „Wiadomości matematyczne“, t. II, str. 169) w Düsseldorfie od 19 do 24 września r. b. Jednocześnie odbyło się zgromadzenie roczne Stowarzyszenia niemieckiego matematyków. Wygłosili odczyty na posiedzeniach ogólnych między innymi prof. Klein „O Uniwersytecie i Szkole wyższej technicznej“, prof. van Hoff „O wzrastającym znaczeniu chemii nieorganicznej“. Na posiedzeniach sekcyjnych przedstawili komunikaty: G. Cantor, Jürgens, Schönflies, Ebert. Planck, Schilling, Klein, Mehmkke, Fr. Meyer, Lorentz i wielu innych.

K O N K U R S Y.

Konkurs Akademii Nauk w Berlinie na rok 1902. Niechaj $f_1(z), f_2(z) \dots f_n(z)$ będzie układ zasadniczy całek równania różniczkowego liniowego o współczynnikach algebraicznych. Poddać szczegółowemu badaniu funkcję n zmiennych $\frac{u_2}{u_1}, \frac{u_3}{u_1}, \dots, \frac{u_n}{u_1}$, określonych za pomocą równania:

$$u_1 f_1(z) + u_2 f_2(z) + \dots + u_n f_n(z),$$

zwłaszcza dla przypadku, w którym z jest funkcją o skończonej liczbie wartości i otrzymać jej przedstawienie. Bliżej zbadać pytanie, o ile te szczególne funkcje dadzą się spoytkować dla całkowania równań liniowych n -tego rzędu.

Nagroda 5000 marek; termin nadesłania pracy 31 grudnia 1901 r.

Konkurs tejże Akademii z legatu Ellera. Podać nową metodą wyznaczenia stałej solarnej albo ulepszyć jedną ze znanych metod tak, aby w spostrzeżeniach czynionych w rozmaitych porach roku można było poznać niewątpliwie wpływ odległości

zmiennej słońca od ziemi. Obraną metodę stwierdzić za pomocą szeregów spostrzeżeń, obejmujących przynajmniej trzy perihelia i trzy afelia.

Nagroda 2000 marek; termin nadesłania pracy 31 grudnia 1903 r.

Rozprawy konkursowe tak na pierwszy jak i na drugi konkurs mogą być pisane w języku niemieckim, łacińskim, angielskim lub włoskim.

Zadanie konkursowe Towarzystwa im. księcia Jabłonowskiego (Fürstlich Jablonowskische Gesellschaft) w Lipsku na r. 1901.

Udoskonalić w pewnym istotnym punkcie teorię form różniczkowych kwadratowych.

Teoria form różniczkowych kwadratowych, zawdzięczająca powstanie swe Riemannowi, a dalszy rozwój Christoffelowi i Lipschitzowi, pozyskała poważne znaczenie przez nowe badania w geometrii, dynamice i teorii grup przekształceń, tak że wszelki postęp w teorii form różniczkowych będzie korzystny i dla wymienionych gałęzi badań. Towarzystwo pragnąc, aby teoria tych form była udoskonaloną w punkcie istotnym, zwraca uwagę stawających do konkursu na poruszone przez badania Lie'go pytanie o istocie i własnościach form, zezwalających na grupy ciągle przekształceń. Dla przypadku $n=3$ niedawno Bianchi (Memorie della Società italiana delle scienze (3), XI, 1897) ogłosił ważne przyczynki; można spodziewać się, że uda się przedstawić w postaci niezmienniczej kryteria przynależności danej formy do określonego typu i że okaże się owocem badanie geometrii, panujących w odpowiednich przestrzeniach.

Nagroda 1000 marek.

Zadanie konkursowe Towarzystwa Nauk w Getyndze na rok 1901

Podać dla jakiegokolwiek dziedziny wymierności prawo wzajemności reszt potęg l -tych, gdzie l jest liczbą nieparzystą.

Niechaj l będzie liczbą pierwszą nieparzystą, ζ pierwiastkiem l -tym z jedności różnym od 1, k dziedziną wymierności zawierającą liczbę ζ ; jeżeli oznaczymy przez ν, μ dwie liczby całkowite dziedziny k , przez ω ideał pierwszy względem k , to najogólniejsze w dziedzinie k prawo wzajemności dla reszt potęg l -tych może być przedstawione w postaci

$$\prod_{(\omega)} \left(\frac{\nu, \mu}{\omega} \right) = 1,$$

gdzie iloczyn rozciąga się na wszystkie ideały pierwsze ω dziedziny k , symbol

zaś $\left(\frac{\nu, \mu}{\omega} \right)$ oznacza pierwiastek l -ty z jedności, określony w sposób jedyny

przez liczby ν , μ i ideał pierwszy ω . Żądaniem jest wysłowienie zupełne twierdzeń specjalnych, zawartych w tem ogólnem prawie wzajemności ogólnej i podanie dowodu prawa, przynajmniej w kilku przypadkach specjalnych lub jakkolwiek wybranemi warunkami upraszczającemi. Wielkie znaczenie poddane będzie przykładom liczbowym, wyjaśniającym i potwierdzającym to prawo.

Nagroda 1000 marek.

